

N:o 44.

Af Herr Anderson, Albert: Om aflåtande af skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning beträffande undervisningen i de enskilda högre skolorna för qvinlig ungdom m. m.

I anledning af en utaf mig vid sistlidne riksdag väckt motion derom, att det å riksstatens 8:de hufvudtitel uppförda anslag, 70,000 kronor, till understöd för högre skolor för qvinlig ungdom måtte höjas till 100,000 kronor, yttrade Stats-Utskottet i sitt utlåtande rörande nämnde hufvudtitel: att sedan år 1875, då anslaget först beviljades med 30,000 kronor, det samma blifvit efter hand förhöjdt till förstnämnda belopp; att huru riktig och gagnelig den sålunda i allt mera ökadtt måttt understödda institutionen än vore att anse, det dock icke kunde vara välbetänkt att, innan noggrann erfarenhet vunnits om de resultat den frambragt, låta densamma i obegränsad utsträckning tillväxa, samt att en sådan erfarenhet ännu saknades, emedan osäkerhet fortfarande rådde om den qvinliga undervisningens hufvudsakliga mål, rätta systemet för dess anordnande och de kurser, som borde genomgås; och hemställde Utskottet på grund häraf, att någon förhöjning i anslaget icke då måtte af Riksdagen beviljas. Vid ärendets behandling inom Riksdagen underskattades ingalunda den stora betydelse, som den högre qvinliga undervisningen eger, och det torde endast hafva varit de af Stats-Utskottet anmärkta här ofvan anförda omständigheter, som för-

Bih. till Riksd. Prot. 1884. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 11 Häft.

anledde båda Kamrarne — den första dock med ringa pluralitet — att bifalla Utskottets hemställan.

Om jag ock i det skick frågan angående den högre qvinliga undervisningen för närvarande sig befinner fortfarande anser en sådan förhöjning af ofvannämnda anslag, som jag sistlidet är föreslog, väl behöflig, kan jag dock icke förneka nödvändigheten af en sådan utredning, som Stats-Utskottet, enligt hvad ofvan berördt är, ifrågasatt.

Till följd af Rikets Ständers begäran i underdånig skrifvelse den 16 Juni 1866 om utredning och undersökning dels i hvad mån offentliga läroanstalter för qvinlig ungdom utöfver det redan då befintliga seminarium för bildande af lärarinnor och dermed förenade normalskola för flickor kunde anses ytterligare böra på det allmännas bekostnad upprättas, dels ock huru i sådan händelse dylika anstalter borde organiseras, har visserligen en af Kongl. Maj:t tillsatt komité afgifvit betänkande i ämnet, hvarefter Kongl. Maj:t i proposition den 30 Januari 1873 föreslagit inrättande till en början af fyra offentliga högre läroverk för flickor. Utom det att den utredning som sålunda åstadkoms åtminstone hufvudsakligast afsåg inrättande af offentliga läroverk förekommer derjemte att de enskilda högre flickskolornas antal sedermera i högst betydlig mån tillvuxit, så att, oberäknadt det sannolikt icke ringa antal, som helt och hållet saknar statsunderstöd, för närvarande ej mindre än 55 skolor äro i åtnjutande af sådant.

En utredning angående dessa skolor, i det syfte 1883 års Stats-Utskott angifvit, torde derföre vara högst behöflig, och synes dervid äfven böra tagas i öfvervägande, huruvida icke någon förändring i de för åtnjutande af statsunderstöd nu bestämda villkor må finnas erforderlig.

Det torde vara oomtvistadt och har jemväl af statsmakterna vid flera tillfällen och bland annat så väl i ofvan berörda underdåniga skrifvelse den 16 Juni 1866 och Kongl. Maj:ts proposition den 30 Januari 1873 som i Riksdagens underdåniga skrifvelse den 22 Maj samma år blifvit till fullo erkänt, att frågan om den högre qvinliga undervisningens ordnande är i hög grad maktpåliggande och behjertansvärd.

På grund häraf vågar jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen behagade hos Kongl. Maj:t anhålla om en utredning, dels huru undervisningen i de enskilda högre skolorna för qvinlig ungdom för närvarande

bedrifves och de resultat som derigenom hittills vunnits, dels ock huru denna undervisning enligt hittills vunnna erfarenhet lämpligast bör ordnas och af staten, der behofvet så fordrar, understödjas, samt att Kongl. Maj:t täcktes derefter till Riksdagen aflåta proposition i ämnet.

Stockholm den 9 Februari 1884.

Alb. Anderson,
